МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»
Гуманітарно-мистецький факультет
Кафедра політології, соціології та філософії

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії
_____Ксенія СЕМЕНОВА
«_____»_____ 2026 р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»

ПРОГРАМА
вступного іспиту з методології наукових досліджень
замість Єдиного вступного випробування
для вступу на третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
за усіма спеціальностями та галузями знань

КАІ ПВІ 1.12.19 – 02 – 2026

Електронний підпис
СЕМЕНОВА
КСЕНІЯ
Ігорівна
ЄДРПОУ/ІПН
45853942
Підписано у Вчасно

Електронна печатка
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
«КИЇВСЬКИЙ
АВІАЦІЙНИЙ
ІНСТИТУТ»
ЄДРПОУ/ІПН
45853942
Підписано у Вчасно

Київ 2026

Погоджено:
nataliia.melnyk@npp.kai.edu.ua
Декан ГМФ

ВСТУП

Програма вступного іспиту з методології наукових досліджень замість Єдиного вступного випробування (ЄВВ) складена відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII, Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19.05.2023 № 502), наказу Міністерства освіти і науки України від 26.02.2026 року № 373 «Про затвердження Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2026 році» (зареєстрований в Міністерстві юстиції України 20.03.2026 року за № 374/45768), Програми єдиного вступного випробування з методології наукових досліджень (наказ МОН України від 19.05.2025 № 740).

Вступ на третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти для здобуття ступеня доктора філософії здійснюється на основі здобутого другого (магістерського) рівня вищої освіти або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста за будь-якою спеціальністю.

Програма вступного іспиту з методології наукових досліджень замість ЄВВ відображає сучасний стан наукового знання у галузі методології, епістемології та філософії науки й є спільною для всіх спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії в КАІ.

Метою вступного випробування є виявлення рівня сформованості методологічної культури вступника, його здатності до критичного мислення, розуміння структури наукового пізнання, принципів академічної доброчесності та готовності до самостійної науково-дослідної роботи на рівні доктора філософії.

Вступний іспит з методології наукових досліджень замість ЄВВ проводиться у формі тестування. Тест містить 100 завдань, на виконання яких відводиться 150 хвилин. У Програмі наведено зразок тестових завдань (Додаток 1).

Організація вступного іспиту та порядок його оцінювання здійснюється відповідно до Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти до Державного некомерційного підприємства «Державний університет «Київський авіаційний інститут» у 2026 році, Положення про Приймальну комісію Державного некомерційного підприємства «Державний університет «Київський авіаційний інститут».

1. ТЕМИ, ЩО ВИНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

РОЗДІЛ 1. НАУКА ТА НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

Тема 1.1. Феномен науки

Наука як складова культури. Відмінності науки від міфу, філософії, теології, мистецтва. Наука як основний засіб отримання нового об’єктивного знання. Наука як система знань (теорії, закони, гіпотези, поняття, наукові методи). Наука як пізнавальна (дослідницька) діяльність, спрямована на отримання нового об'єктивного знання. Види наукової діяльності (згідно із Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність»). Наука як соціальний інститут.

Електронний підпис СЕМЕНОВА КСЕНІЯ Ігорівна ЄДРПОУ/ІПН 45853942 Підписано у Вчасно
Електронна печатка НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ» ЄДРПОУ/ІПН 45853942 Підписано у Вчасно
Погоджено:
nataliia.melnyk@npp.kai.edu.ua
Декан ГМФ

Тема 1.2. Характерні ознаки та функції науки

Критерії науковості, що відрізняють науку від інших форм знання: об'єктивність та предметність, системність, можливість перевірки, раціональність, доказовість, обґрунтованість і достовірність результатів, орієнтація на передбачення, наявність понятійно-категоріального апарату та власної методології. Основні функції науки: пізнавальна, евристична, практична (виробнича), світоглядна, соціальна, культурно-виховна, освітня. Сучасні підходи до класифікації наук: за цілями дослідження (фундаментальні, прикладні, розробки), за предметом (природничі, технічні, суспільні, гуманітарні).

Тема 1.3. Наука, ненаука і псевдонаука, проблема демаркації

Наука, ненаука, псевдонаука, протонаука: відмінності. Наука та доказовість, несуперечливість емпірично встановленим фактам, відтворюваність результатів. Науковий скептицизм. Проблема демаркації в науці.

Тема 1.4. Структурні елементи науки, їхня характеристика

Поняття об'єкта і суб'єкта науки, їх взаємозв'язок та взаємозалежність. Науковий факт, поняття, термін, категорія, ідея, проблема, гіпотеза, концепція, теорія, закон, закономірність, науковий принцип.

Тема 1.5. Організація наукової діяльності в Україні

Основні питання наукової діяльності, що регулюються законами України «Про наукову і науково-технічну діяльність» та «Про вищу освіту». Третій рівень вищої освіти: кваліфікації, ступені, основні вищої освіти: кваліфікації, ступені, основні вимоги до компетентностей і результатів навчання.

Тема 1.6. Поняття та класифікація наукового дослідження

Поняття «наукове дослідження»: історичний, прагматичний, теоретичний, соціальний контекст. Зв'язок поняття «наукове дослідження» з іншими поняттями: знання, інформація, розвідка, пошук, відкриття, винахід, прогрес тощо. Значення та функції наукових досліджень у сучасному суспільстві. Наукове дослідження та інші види отримання інформації або розв'язання проблем: практичний і теоретичний досвід, інстинктивні дії, навчання, дії навмання тощо. Фундаментальні та прикладні наукові дослідження як основні форми наукової діяльності.

Тема 1.7. Наукове дослідження як процес та його класифікації

Наукове дослідження як процес: визначення проблеми дослідження; підготовка, виконання дослідження; оприлюднення, обговорення й уточнення результатів як стадій (етапів) науково-дослідного процесу. Класифікація наукових досліджень: за сферою використання результатів (за цільовим призначенням), за методами дослідження, за джерелом фінансування, за зв'язком з суспільним виробництвом, за тривалістю дослідження, за стадіями дослідження, за кількістю науковців (одиничне, групове), за кількістю задіяних наукових галузей (одна, комплексне, big science).

Тема 1.8. Відкрита наука

Поняття відкритої науки (ЮНЕСКО): визначення поняття «відкрита наука». Наукова комунікація. Складові відкритої науки: відкриті наукові знання, відкрита наукова інфраструктура, відкрита участь соціальних суб'єктів, відкритий діалог з іншими системами знань. Цінності та принципи відкритої науки. Переваги і ризики відкритої науки.

Електронний підпис СЕМЕНОВА КСЕНІЯ Ігорівна ЄДРПОУ/ІПН 45853942 Підписано у Вчасно
Електронна печатка НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ» ЄДРПОУ/ІПН 45853942 Підписано у Вчасно
Погоджено:
nataliia.melnyk@npp.kai.edu.ua
Декан ГМФ

РОЗДІЛ 2. ЗАГАЛЬНЕ УЯВЛЕННЯ ПРО МЕТОДОЛОГІЮ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Тема 2.1. Загальна характеристика методології

Широке та вузьке розуміння методології. Поняття методології науки. Методологія науки в широкому й вузькому значеннях. Головна мета методології науки. Методологічна основа наукового дослідження. Методологія як загальна система і галузь теоретичних знань та уявлень, як система найбільш загальних принципів пізнання, як вчення про правила мислення, як вчення про науковий метод. Описова, нормативна, критична, прогностична функції методології науки. Роль методології науки в забезпеченні об'єктивності та надійності наукових досліджень. Міждисциплінарність у сучасній методології. Структура методології за змістом: принципи, парадигми, цінності, теорії, поняття, методи, прийоми.

Тема 2.2. Поняття методу і методики: спільне та відмінне

Поняття методу як способу досягнення певної мети, вирішення конкретного завдання. Класифікація методів за типом знання, рівнем пізнання, методологією дослідження, способом організації наукового дослідження. Характеристика методів (емпіричні, теоретичні, загальнонаукові, конкретно-наукові). Ознаки наукового методу: об'єктивність, надійність, валідність, детермінованість, результативність, адекватність. Поняття методики як сукупності конкретних прийомів і процедур застосування певного методу. Структура методики: мета, завдання, об'єкт, предмет, методи, інструменти, процедури, критерії оцінювання результатів. Вимоги до методики: адаптивність, відтворюваність результатів, ефективність. Спільне та відмінне між методом і методикою.

Тема 2.3. Структура змістовної методології

Філософська методологія як рівень методології науки. Загальнонаукова методологія: загальнонаукові підходи, загальнонаукові принципи, загальнонаукові поняття. Конкретно-наукова методологія.

Тема 2.4. Основні методологічні принципи та підходи

Основні методологічні принципи наукових досліджень: об'єктивність, всебічність, сутнісний аналіз, єдність історичного і логічного, доказовість, альтернативність, системність. Системний підхід як загальнонауковий підхід: сутність, основні вимоги до використання. Поняття системи і структури. Системний аналіз. Характеристика аксіологічного підходу в контексті цінностей наукового знання, наукової діяльності, цінностей вченого.

Тема 2.5. Наукове пізнання як основа наукових досліджень

Наукове пізнання та його ознаки. Наукове пізнання як відносно самостійна, цілеспрямована пізнавальна діяльність. Компоненти наукового пізнання: мета (цілі) пізнання; пізнавальна діяльність суб'єктів; об'єкти пізнання; предмет пізнання; методи та засоби пізнання; логічні форми та мовні засоби пізнання; результати пізнання. Принципи наукового пізнання: принцип об'єктивності; принцип пояснення множини досліджуваних явищ за допомогою небагатьох загальних уявлень; принцип достатньої повноти обґрунтування; принцип системності; принцип єдності аналізу й синтезу; принцип єдності історичного й логічного; принцип сходження від абстрактного до конкретного.

Тема 2.6. Рівні наукового пізнання

Емпіричний рівень як рівень наукового пізнання. Дослідницькі операції: спостереження за об'єктами; фіксація фактів; проведення експериментів; встановлення емпіричних

Електронний підпис СЕМЕНОВА КСЕНІЯ Ігорівна ЄДРПОУ/РНОКПП 45853942 підписано у Вчасно
Електронний підпис НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ» ЄДРПОУ/РНОКПП 45853942 підписано у Вчасно
Погоджено:
nataliia.melnyk@npp.kai.edu.ua
Декан ГМФ

співвідношень і зв'язків між окремими явищами. Специфіка емпіричного знання: пізнання об'єкта з боку зовнішніх зв'язків; обмеженість сфери застосування отриманого знання. Поняття наукового факту: факти дійсності і факти науки. Науковий факт як знання про подію або явище, достовірність яких доведена; знання, отримане під час спостережень і експериментів. Роль фактів у науковому пізнанні: створення емпіричної бази для висунення гіпотез і побудови теорій; вирішальне значення в підтвердженні гіпотез (теорій) або їх спростуванні.

Теоретичний рівень пізнання дійсності. Проблеми і наукові припущення (гіпотези), що базуються на фактах, а також засновані на них закони, принципи і теорії. Специфіка теоретичного знання: створення систем знань, теорій, у яких розкриваються загальні зв'язки, формулюються закони; переважає раціональний момент пізнання; відображаються явища і процеси з боку їхніх універсальних внутрішніх зв'язків і закономірностей; систематизуються досліджувані об'єкти. Поняття наукової теорії як найбільш розвиненої форми наукового пізнання. Теорія як сукупність доведених і об'єднаних в єдину систему понять, категорій, законів, принципів, концепцій, що узагальнено відображають певну область дійсності. Наукова теорія як сукупність понять і суджень стосовно деякої предметної сфери, об'єднаних у єдину систему знань за допомогою певних логічних принципів. Функції теорії: синтетична, пояснювальна, методологічна, прогностична, практична.

Тема 2.7. Методи наукових досліджень

Метод як обґрунтована та ефективна система дій для досягнення певних цілей. Метод як засіб отримання наукового знання, як спосіб організації пізнавальних процедур, як система пізнавальних прийомів. Функції методу. Питання залежності результатів дослідження від методу. Основні функції методу: пізнавальна, експериментально-дослідницька, аналітична, інструментальна. Об'єктивність і суб'єктивність у виборі методів дослідження. Поняття «методологічного негативізму», «методологічного анархізму» та «методологічної ейфорії». Зумовленість результатів дослідження від обраних методів.

Тема 2.8. Характеристика емпіричних методів наукового пізнання

Спостереження як метод наукового дослідження: основні вимоги, переваги й недоліки. Метод порівняння: умови (вимоги до порівняння) і завдання порівняння, види порівнянь. Метод вимірювання: вимірювання як визначення числового значення, основні елементи вимірювання, поняття похибки вимірювань. Експеримент як метод наукового дослідження: етапи, різновиди.

Тема 2.9. Характеристика теоретичних методів наукового пізнання

Аксіоматичний метод. Гіпотетико-дедуктивний метод: гіпотеза і дедукція, виведення висновків. Абстрагування і конкретизація. Метод сходження від абстрактного до конкретного: основні етапи застосування. Історичний та логічний метод, специфіка його застосування. Загальнонаукові методи: аналіз і синтез, індукція та дедукція, аналогія, моделювання.

РОЗДІЛ 3. СИСТЕМА ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 3.1. Елементи наукового дослідження

Поняття актуальності наукового дослідження (потреба у вирішенні конкретної наукової та/або прикладної проблеми). Етапи визначення теми наукового дослідження: огляд літератури, можливості та ресурси дослідника, теоретичне та практичне значення очікуваних результатів. Визначення мети, завдань, об'єкта та предмета дослідження, розуміння відмінності між

Електронний підпис СЕМЕНОВА ЮЛІЯ ІГОРІВНА ЄДРПОУ/ІПН 45853942 Підписано у Вчасно
Електронна печатка НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЄДРПОУ/ІПН 45853942 Підписано у Вчасно
Погоджено:
nataliia.melnyk@npp.kai.edu.ua
Декан ГМФ

цими поняттями. Поняття наукової новизни: відкриття, уточнення та доповнення наявних знань, удосконалення наявних моделей чи технологій.

Тема 3.2. Пошук й опрацювання наукової інформації

Поняття інформації та її ролі в науковому дослідженні. Основні властивості наукової інформації: адекватність, релевантність, правильність, точність, актуальність. Основні функції наукової інформації: кумулятивна (накопичення знань), комунікативна (передача знань), культурологічна (збереження культурної спадщини), соціальної пам'яті (фіксація досвіду). Класифікація джерел інформації: первинні та вторинні джерела. Науковий пошук інформації: бібліотечні каталоги (традиційні та електронні). Інформаційно-пошукові системи, ресурси мережі Інтернет (електронні наукові видання, бази даних, репозиторії, архіви). Штучний інтелект у наукових дослідженнях: застосування штучного інтелекту (автоматизація пошуку та швидкої обробки великих обсягів інформації, автоматизація рутинних завдань). Проблеми використання штучного інтелекту: академічна доброчесність, порушення авторських прав, вигадування даних, непрозорість методик.

Тема 3.3. Методологічна культура та академічна доброчесність

Поняття методологічної культури. Ознаки методологічної культури: методологічність, методологічна рефлексія, методологічна грамотність, методологічна компетентність, культура роботи з інформацією. Основні принципи етики наукової діяльності: об'єктивність та неупередженість; відповідальність за результати досліджень; повага до інтелектуальної власності; уникання конфлікту інтересів. Академічна доброчесність: принципи (чесність, довіра, справедливість, повага, відповідальність, прозорість). Види порушень академічної доброчесності: плагіат, самоплагіат, фальсифікація, фабрикація, списування, обман, хабарництво. Відповідальність за порушення академічної доброчесності.

РОЗДІЛ 4. ПРЕДСТАВЛЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Тема 4.1. Публікації як спосіб представлення наукових досліджень

Поняття наукової публікації. Наукова публікація як структурована презентація наукового дослідження, що містить пояснення сутності певної наукової проблеми, методи й результати її дослідження, науково обґрунтовані висновки. Функції наукових публікацій: оприлюднення результатів наукової роботи; встановлення пріоритету автора; свідчення про особистий внесок дослідника в розробку наукової проблеми; підтвердження достовірності основних результатів, новизни і наукового рівня дослідження; підтвердження факту апробації та впровадження результатів; фіксації завершення певного стану дослідження або роботи в цілому; забезпечення наукової спільноти первинною науковою інформацією.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Основна література:

1. Бруханський Р. Ф. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2022. 208 с.
2. Відкрита наука: візія Національної академії наук України : кол. монографія / автор. кол. А. Загородній, О. Хімічч, Л. Дубровіна та ін. ; за ред. А. Загороднього. Київ : Академперіодика, 2025. 202 с.
3. Гребенюк Т. В. Академічна доброчесність : навч. посіб. Запоріжжя : ЗДМУ, 2021. 108 с.

Електронний підпис СЕМЕНОВА КСЕНІЯ Ігорівна ЄДРПОУ/ІПН 45853942 підписано у Вчасно
Електронна печатка НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ» ЄДРПОУ/ІПН 45853942 підписано у Вчасно
Погоджено:
nataliia.melnyk@npp.kai.edu.ua
Декан ГМФ

4. Габович О. М., Кузнєцов В. І. Філософія наукових теорій. Нарис перший: назви та реалії. Київ : Наукова думка, 2023. 528 с.
5. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методологія наукових досліджень : підручник. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків : Право, 2023. 488 с.
6. Дротянко Л. Г., Орденов С. С., Ченбай Н. А., Скиба І. П. Філософські проблеми наукового пізнання : практикум для здобувачів вищої освіти ОС «Магістр» для всіх галузей знань, спеціальностей та освітньо-професійних програм. Київ : НАУ, 2023. 52 с.
7. Епістемологія та методологія наукового пізнання : практикум / уклад. Н. Ковтун. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2025. 112 с.
8. Ковтун Н. Методологія наукових досліджень : навч.-метод. посіб. для магістрантів спеціальності 033 Філософія денної форми навчання. 2-ге вид., допов. і доопрац. Житомир, 2024. 130 с.
9. Колоїз Ж. В. Основи академічного письма : навч. посіб. 2-ге вид., доповн. і перероб. Кривий Ріг : Видавець Р. А. Козлов, 2025. 144 с.
10. Методологія наукових досліджень : конспект лекцій / уклад. Г. М. Коптєва. Харків : НТУ «ХПІ», 2024. 120 с.
11. Методологія наукових досліджень : конспект лекцій для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. Луцьк : ЛНТУ, 2022. 242 с.
12. Система сучасних методологій : хрестоматія : у 4 т. / упоряд., відп. ред., перекл. А. В. Фурман. Тернопіль : ТНЕУ, 2015–2021. Т. 1. 314 с.; Т. 2. 344 с.; Т. 3. 400 с.; Т. 4. 400 с.
13. Chalmers A. *What Is This Thing Called Science?* 5th ed. Indianapolis : Hackett Publishing, 2022. 304 p.
14. Creswell J. W., Creswell J. D. Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches. 6th ed. Thousand Oaks, CA : SAGE Publications, 2023. 291 p.
15. Flick U. *An Introduction to Qualitative Research.* 7th ed. London : SAGE Publications, 2022. 696 p.
16. Godfrey-Smith P. *Theory and Reality: An Introduction to the Philosophy of Science.* 2nd ed. Chicago : University of Chicago Press, 2021. 408 p.
17. UNESCO Recommendation on Open Science. Paris : UNESCO, 2021. 34 p.

Додаткова література:

18. Абисова М. А., Шоріна Т. Г., Скиба І. П. Об'єктивність у науковому дискурсі в умовах глобальної кризи: трансформація комунікативних стратегій. *Moderní aspekty vědy*: LV. Díl mezinárodní kolektivní monografie. Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2025. С. 81–108.
19. Верховцева І.Г., Третяк О.А., Христокін Г.В., Кондратенко О.Ю., Ситюк А.А. Цифровий суверенітет та інформаційна безпека за умов кіберсуспільства: синергія технічного і соціального. *Національні інтереси України: науково-практичний журнал*. 2026. № 3(20). С. 127–144. DOI: https://doi.org/10.52058/3041-1793-2026-3(20)-127-144.
20. Верховцева І.Г., Христокін Г.В., Третяк О.А., Абисова М.А., Шоріна Т.Г. Брендинг України у цифровому середовищі в контексті національної безпеки: потенціал кібердипломатії. *Національні інтереси України: науково-практичний журнал*. 2026. № 4 (21) 2026. С. 136-157. DOI: https://doi.org/10.52058/3041-1793-2026-4(21)-136-156.

Електронний підпис СЕМЕНОВА КСЕНІЯ Ігорівна ЄДРПОУ/ІПН 45853942 Підписано у Вчасно
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ» ЄДРПОУ/ІПН 45853942 Підписано у Вчасно
Погоджено:
nataliia.melnyk@npp.kai.edu.ua
Декан ГМФ

21. Клешня Г. М. Трансформація екологічної свідомості в науковому дискурсі. *Наукова полеміка: критика та аргументація*: колективна монографія / за автор. ред.; упоряд. Т. Д. Суходуб. Київ: Четверта хвиля, 2024. Серія «Totallogy–XXI». С. 227–259.
22. Клешня Г. М. Трансформація освітньої комунікації в діджиталізованому суспільстві: антропологічний аспект. Proceedings of the National Aviation University. Series: Philosophy. Cultural Studies. 2024. № 1 (41). С. 68–74.
23. Лашкіна М.Г., Христокін Г.В., Васильченко В.М. Крос-культурні комунікації в цифрову епоху: актуальність в журналістській діяльності. *Образ : науковий журнал.* 2023. Вип. 2 (42). С. 86–96. DOI: https://doi.org/10.21272/Obraz.2023.2(42)-86-96.
24. Христокін Г. В., Васильченко В. М., Лашкіна М. Г. Концепт повороту в культурі та філософії XX–XXI ст.: методологічний та комунікативно-медіальний аспект. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія. 2023. Т. 1 (49). С. 208–218. DOI: https://doi.org/10.24144/2663-6840.2023.1.(49).208-218.
25. Христокін Г.В., Верховцева І.Г., Слюсар В. Класична, некласична і постнекласична раціональність: структурна кореляція і епістемічна вразливість в умовах кіберсуспільства. Вісник КАІ. Філософія. Культурологія. 2025. № 2(42). С. 48–56.
26. Христокін Г., Верховцева І., Марутян Р. Епістемічна архітектура безпеки: філософсько-методологічні засади дослідження інформаційної та когнітивної безпеки в умовах кіберсуспільства. Вісник КАІ. Серія: Філософія. Культурологія. 2026. № 1(43). С. 22–28.
27. Шоріна Т. Г. Метафізика інфосфери та етичні виклики генеративного ШІ: новий етичний ландшафт. Вісник ДУ КАІ. Серія: Філософія. Культурологія. 2025. № 1 (41). С. 75–80. DOI: 10.18372/2412-2157.41.19855.
28. Drotianko L., Ordenov S., Kleshnia H., Holovnia A. Human nature transformation in the context of ecosystem recovery. E3S Web of Conferences. 2023. Vol. 452. Art. 07001.
29. Philosophical Problems of Scientific Cognition. Manual / M. Abysova, T. Shorina, T. Poda. Kyiv: NAU, 2023. 110 p.
30. Rosenberg A., McIntyre L. Philosophy of Science. A Contemporary Introduction. Routledge. 4th Edition. 2019. 308 p.
31. Van Fraassen B. C. *The Scientific Image.* Oxford : Oxford University Press, 1980. 235 p.

Нормативно-правові акти:

32. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 01.04.2026).
33. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19 (дата звернення: 01.04.2026).
34. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19 (дата звернення: 01.04.2026).
35. Про затвердження Програми єдиного вступного випробування з методології наукових досліджень : наказ МОН України від 19.05.2025 № 740. URL: https://mon.gov.ua (дата звернення: 01.04.2026).
36. ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с.
37. UNESCO Recommendation on Open Science. Paris : UNESCO, 2021. 36 p. URL: https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000379949 (дата звернення: 10.03.2026).

Електронний підпис СЕМЕНОВА КСЕНІЯ Ігорівна ЄДРПОУ/ІПН 45853942 Підписано у Вчасно
Електронна печатка НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ ЄДРПОУ/ІПН 45853942 Підписано у Вчасно

Погоджено:
nataliia.melnyk@npp.kai.edu.ua
Декан ГМФ

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Іспит проводиться письмово у формі тестування. Тест містить 100 завдань, на виконання яких відводиться 150 хвилин. Усі завдання вступного іспиту мають однакову структуру: до кожного завдання запропоновано чотири варіанти відповіді, з яких потрібно обрати одну правильну. У Програмі наведено зразок тестових завдань (Додаток 1).

За кожну правильну відповідь вступник отримує 1 тестовий бал. За неправильну відповідь, вибір кількох варіантів відповіді або ненадання відповіді нараховується 0 балів.

Результат іспиту визначається у двох показниках:

1. Тестовий бал – кількість правильних відповідей;
2. Підсумковий бал за шкалою 100–200 балів.

Переведення тестового бала в підсумковий бал здійснюється відповідно до «Таблиці переведення тестових балів ЄВВ з методології наукових досліджень для вступу для здобуття ступеня доктора філософії/ доктора мистецтв на основі НРК7 до шкали 100–200», наведеної в додатку 2 до цієї Програми.

Розробники програми:

Христокін Геннадій Володимирович	д-р філософ. наук, професор кафедри політології, соціології та філософії	_____
Абисова Марія Анатоліївна	к. філософ. наук, доцент кафедри політології, соціології та філософії	_____

Програма вступного іспиту з методології наукових досліджень замість ЄВВ обговорено та схвалено на засіданні кафедри політології, соціології та філософії протокол № 12(6) від «23» квітня 2026 року.

Електронний підпис
СЕМЕНОВА
КСЕНІЯ
Ігорівна
ЄДРПОУ/ІПН
45853942
Підписано у Вчасно

Електронна печатка
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
«КИЇВСЬКИЙ
АВІАЦІЙНИЙ
ІНСТИТУТ»
ЄДРПОУ/ІПН
45853942
Підписано у Вчасно

Погоджено:
nataliia.melnyk@npp.kai.edu.ua
Декан ГМФ

Додаток 1

ЗРАЗОК

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»
КАФЕДРА ПОЛІТОЛОГІЇ, СОЦІОЛОГІЇ ТА ФІЛОСОФІЇ

ВСТУПНИЙ ІСПИТ
З МЕТОДОЛОГІЇ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЗАМІСТЬ ЄВВ
за усіма спеціальностями та галузями знань

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № ___

1. Яке твердження правильно описує співвідношення емпіричного та теоретичного рівнів наукового пізнання?
A) Емпіричний рівень є важливішим за теоретичний
B) Теоретичний рівень не потребує емпіричного підґрунтя
C) Емпіричні факти є підставою для теоретичних узагальнень
D) Емпіричний і теоретичний рівні не пов'язані між собою

2. У якому випадку дослідження можна вважати науковим?
A) Результати ґрунтуються на авторитетній думці
B) Результати підтверджуються відтворюваними експериментами
C) Результати відповідають панівній ідеології
D) Результати є оригінальними, але не перевіреними

3. Що відрізняє метод від методики в науковому дослідженні?
A) Метод – це конкретна процедура, методика – загальний принцип
B) Метод визначає логіку наукового пошуку, а методика – конкретні процедури та прийоми його реалізації
C) Метод застосовується лише на теоретичному рівні, методика – лише на емпіричному
D) Метод і методика є тотожними поняттями

4. Дослідник висуває припущення, що збільшення освітленості підвищує продуктивність праці, а потім перевіряє це в контрольованих умовах. Який метод наукового пізнання він використовує?
A) Індукцію
B) Дедукцію
C) Гіпотетико-дедуктивний метод
D) Аналогію

……..

100. Яка з наведених дій є порушенням академічної доброчесності?
A) Використання власної раніше опублікованої роботи без посилання на неї
B) Цитування чужої роботи з посиланням на джерело
C) Перефразування чужої думки з посиланням на джерело
D) Використання загальновідомих фактів без посилання на джерело...

Голова Екзаменаційної комісії

СЕМЕНОВА КСЕНІЯ Ігорівна ЄДРПОУ/ІПН 45853942 Електронний підпис Підписано у Вчасно

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ» ЄДРПОУ/ІПН 45853942 Електронна печатка Підписано у Вчасно

_____ Геннадій ХРИСТОКІН

«___» _____ 2026 р.

Погоджено:
nataliia.melnyk@npp.kai.edu.ua
Декан ГМФ

Додаток 2

Таблиця переведення тестових балів ЄВВ з методології наукових досліджень для вступу для здобуття ступеня доктора філософії/ доктора мистецтв на основі НРК7 до шкали 100–200

Тестовий бал	**Бал за шкалою 100–200**	**Тестовий бал**	**Бал за шкалою 100–200**	**Тестовий бал**	**Бал за шкалою 100–200**
25	100	51	134,5	76	168
26	101	52	136	77	169
27	102,5	53	137	78	170,5
28	104	54	138,5	79	172
29	105	55	140	80	173
30	106,5	56	141	81	174,5
31	108	57	142,5	82	176
32	109	58	144	83	177
33	110,5	59	145	84	178,5
34	112	60	146,5	85	180
35	113	61	148	86	181
36	114,5	62	149	87	182,5
37	116	63	150,5	88	184
38	117	64	152	89	185
39	118,5	65	153	90	186,5
40	120	66	154,5	91	188
41	121	67	156,	92	189
42	122,5	68	157	93	190,5
43	124	69	158,5	94	192
44	125	70	160	95	193
45	126,5	71	161	96	194,5
46	128	72	162,5	97	196
47	129	73	164	98	197
48	130,5	74	165	99	198,5
49	132	75	166,5	100	200
50	133				

Електронний підпис СЕМЕНОВА КСЕНІЯ Ігорівна ЄДРПОУ/ІПН 45853942 Підписано у Вчасно

Електронна печатка НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ» ЄДРПОУ/ІПН 45853942 Підписано у Вчасно

Погоджено:
nataliia.melnyk@npp.kai.edu.ua
Декан ГМФ

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				

Електронний підпис СЕМЕНОВА КСЕНІЯ Ігорівна ЄДРПОУ/ІПН 45853942 Підписано у Вчасно

Електронна печатка НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ» ЄДРПОУ/ІПН 45853942 Підписано у Вчасно

Документ підписано у сервісі Вчасно (початок)

Погоджено:
nataliia.melnyk@npp.kai.edu.ua
Декан ГМФ

Документ підписано у сервісі Вчасно (продовження)
1.12.19 Програма вступного іспиту з методології наукових досліджень замість ЄВВ.pdf

Документ відправлено: 09:39 09.06.2026

Відправник документу

Електронний підпис
09:39 09.06.2026
ЄДРПОУ/ІПН: 45853942
Юр. назва: НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»
Президент: СЕМЕНОВА КСЕНІЯ Ігорівна
Час перевірки КЕП/ЕЦП: 09:39 09.06.2026
Статус перевірки сертифікату: Сертифікат діє
Серійний номер: 2DBD5940D955E12A040000002B0709008E953300
Тип підпису: кваліфікований
Тип сертифікату: кваліфікований

Електронна печатка
09:39 09.06.2026
ЄДРПОУ/ІПН: 45853942
Юр. назва: НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»
Власник ключа: НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»
Час перевірки КЕП/ЕЦП: 09:39 09.06.2026
Статус перевірки сертифікату: Сертифікат діє
Серійний номер: 2DBD5940D955E12A040000006B0409009E953300
Тип підпису: кваліфікований
Тип сертифікату: кваліфікований